

תקות מנחם

גליון מס'
290

יו"ל עש"ק פר' שלח
כ"ה סיון ה'תשע"ב
ה' תהי שנת עליון בכל –
שנת תבוא עליון ברכה

על סיומי הרמב"ם

נדפס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר קדושה - ג'

מחזור ל"א (ר"ת – "לכתחילה אריבער") שנה כ"ט (ר"ת – "כל טוב!")

בעז"ה יום ה' פרשת שלח כ"ד סיון ה' תהי שנת עליון בכל - שנת תבוא עלינו ברכה!

סיום הלכות שחיטה וכל ספר קדושה והתחלת ספר הפלאה - הלכות שבועות

שחיטה – בירור וזיכוכ המידות

ב. את הלכות שחיטה התחילו ביום א' של פרשת שלח למחרת שבת
פרשת בהעלותך; ובשבוע ובפרשה הקודמת בהעלותך למדו את
הלכות איסורי ביאה והלכות מאכלות אסורות [ובגליון שעבר מס'
289, כתבנו באריכות שבפרשת "התאו ותאוה", בפר' בהעלותך הם
התאונו גם על הכשרות במאכלים וגם על איסורי העריות, עיי"ש],
ועתה הלכות שחיטה הן המשך של ענין מאכלות אסורות, כי אם לא
שוחטים, אז המאכל אסור באיסור נבילה-

וי"ל שבפרשת בהעלותך ושלח מרומזים תוכן משמעות העניינים,
וה"מוסר השכל" של הלכות שחיטה;
ע"פ הגמ' בתחילת פרק ה"שוחט", פרק שני דמס' חולין⁶: "מנין
לשחיטה שהיא מן הצוואר (מן הגרון-רש"י [ולא ממקום אחר בגוף])
והגמ' מביאה ע"ז כמה לימודים ופסוקים, א: שנאמר "ושחט את בן
הבקר⁷ - ממקום ששחטו" (רש"י: ששחט. שכופף [היינו שהבהמה
מכופפת ראשה]: חטהו. הכשירהו לאכילה וטהרהו. לישנא אחרינא,
חטהו – הוציא את דמו ונקהו וכו') והגמ' מביאה על ענין החיטוי שני
פסוקים; "וחטא את הבית"⁸ וכן הפסוק "תחטאני באזוב ואתה"⁹.
ב: "אמר קרא "וזבחת"¹⁰ – ממקום שזב חתהו" (רש"י, שזב. שדמו
זב [היינו שהדם זב בעיקר מהצוואר] חתהו. שברהו, כלומר חתהו")
והלימוד הג': "דבי ר' ישמעאל תנא: "ושחט" - אל תקרי ושחט –
אלא ושחט; ממקום ששחט – חטהו" (רש"י: ששחט. שמוציא קול
[היינו שמהצוואר הבהמה מוציאה את הקול])

ואמנם בפועל ובמסקנה אומרת הגמ' שדין הלכות שחיטה לומדים
מ"הלכה למשה מסיני", אבל בכל זאת מביאה הגמ' פסוקים אלה,
וגם הווה אמינא של חז"ל הוא תורה, וחז"ל מביאים לימודים אלו
שמהם אפשר ללמוד מוסר השכל בעבודה ה';

והרי ענין השחיטה בפרט מורה על עבודת ה' של האדם, כי הרי
שחיטה בחולין לומדים משחיטת קדשים שם נאמר "אדם כי יקריב

"וישחטם במדבר" – "ושחט – ומשך"

א. בפרשת שלח מוצאים ענין שקשור לשחיטה ולהלכות שחיטה;
בפרשתנו שלח מוזכר ענין השחיטה, ואד"ש בלקו"ש מקשר זאת
לענין בהלכות שחיטה; בפרשה כתוב [אחרי שה' אמר למשה שימית
את עם ישראל¹: "אכנו בדבר ואורישנו" אמר משה²]: "ואמרו הגויים
וגו' לאמור: מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ וגו'
וישחטם במדבר".

וכ"ק אד"ש מאריך בשיחה מפורטת בלקו"ש³ למה משה השתמש
דווקא בלשון וישחטם ולא "וימיתם" וכדו'?

ומבאר באריכות שכמו ענין השחיטה בהמה היא העלאת הבהמה
לדרגה גבוהה יותר, מדרגת חי, לדרגה שתהיה מוכשרת לאכילת
האדם – המדבר היהודי, שעושה ברכה ואוכל, ומעלה הבעל חי שיהיה
"דם ובשר מבשרו", חלק מהמדבר, שע"כ הוא מעלה את הבהמה
מרשות לרשות מרשות ודרגת החי לדרגת המדבר שזהו התוכן של
מצות והלכות שחיטה וכמו שאומרת הגמ' בחולין⁴: "אין ושחט⁵ -
אלא – ומשך" (שזהו הדין והלימוד של חז"ל שבשחיטה צריכה
להיות הולכה והבאה למשוך הסכין ולא על ידי "דרסה")

ובחסידות ובשיחות אד"ש מבואר ריבוי פעמים ש"משך"; מורה גם
על העלאה; כמו קנין משיכה שמעביר החפץ והדבר הנקנה מרשות
לרשות כך גם בענייננו, מעלים הדבר הגשמי מהחול אל הקודש
מרשות הרבים "טורי דפרודא", ה"סטרא-אחרא", ל"רשות היחיד" –
יחידו של עולם – רשות הקדושה – האוכל הכשר מאכלו של יהודי,
שמברך ומעלה הבשר, וזוהי המשיכה והעלאה מלמטה למעלה בכל
שחיטה.

וגם כאן משה רבינו אומר שהמצב שע"י המתת היהודים, יעלו אותם
לתיקונם, ולחיי העולם הבא, ולכן השתמש בלשון "וישחטם".

⁶ חולין כז, א [וי"ל כ"ז – אותיות ז"ך; שמטרת השחיטה היא לזכך ולעדן באדם
הגשמי לדרגה נעלית ורוחניות יותר]

⁷ ויקרא א ה

⁸ מצורע יד נב

⁹ תהילים נא ט.

¹⁰ ראה י בכא.

¹ שלח יד, יב

² פסוקים ט"ו-ט"ז

³ חלק כ"ג פ' שלח-א עמודי 99 ואילך.

⁴ חולין לב, ב [וי"ל; ל"ב היינו היהודי עושה זאת ואוכל בכונה טובה – בכל ליבו

לשם שמים]

⁵ ויקרא א, ה.

ואת תאות ויצר העריות שבא מרתיחה הדמים שהשחיטה היא במקום זיבת הדם.

תיקון יצר הלשון הרע

ד. והלימוד השלישי כנ"ל, הוא על ריסון ושיפור תאוות הדיבור מדיבורים אסורים ולשון הרע, כי השחיטה היא מהצוואר שמשם יוצא הקול של הבהמה, שבאדם זה הדיבור. ובפרשיות בהעלותך ושלח מדובר על דיבורי לשון הרע והעונש ע"ז;

בפרשת בהעלותך – על הלשון הרע שדיברו מרים ואהרון במשה כמש"נ¹⁵: "ותדבר מרים ואהרון במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח וגו'".

ואח"כ העונש שקיבלה מרים על דיבור הלשון הרע שנצטרעה ונטמאה והיתה צריכה להסגר שבעת ימים, [וגם ענין "התאוות תאוה" הי' ע"י דיבורים שליליים כמש"נ¹⁶: "ויאמרו מי יאכילנו בשר, זכרנו את הדגה וגו'".

ואחר כך בפרשת שלח על דיבורי הלשון הרע נגד ארץ ישראל של המרגלים ובני ישראל וכמו שאומר רש"י בתחילת הפרשה על המילים¹⁷ "שלח לך אנשים": "למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר".

ואח"כ נאמר על המרגלים¹⁸: " **ויצאו זיבת הארץ** אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמור, הארץ אשר עברנו בה לתור אותה, ארץ אוכלת יושביה וגו' " ואח"כ כל העדה²⁰: " וילונו על משה ואהרון כל בני ישראל".

היינו שבפרשיותינו מודגש גודל וחומר איסור הוצאת דיבה ולשון הרע, שעושים ע"י הקול והדיבור, והשחיטה היא ממקום הוצאת הקול. (ועיין מה שכתבנו בכ"ז במחזורים הקודמים, ובספרינו "תקוות מנחם – ח"א וח"ב)

שחיטה רמה לשמירת לשון הרע

ה. ונוסף להנ"ל אנו רואים קשר **נפלא** של הלכות שחיטה לענין איסור דיבור לשון הרע;

שעל השאלה הנ"ל מאיפה יודעים שהשחיטה צ"ל הולכה והבאה במשיכה ושלא יהיה "דרסה", ועפ"י יודעים אורך הסכין, מביאה הגמ' הנ"ל²¹, לפני שאומרת "אין ושחט אלא **ומשך**", את הפסוק בירמי²²: "חץ שחוט לשונם מרמה" (ש"לשונם מרמה", מדובר על הדיבורים הלא רצויים).

ובסוגיא דלשון הרע בגמ' ערכין²³, מביאה הגמ' שחץ מורה על הלשון וממיתה כחץ, וכן נאמר על לשה"ר: "חיצי גיבור שנונים עם גחלי רתמים". וכן ע"י לשון הרע, כדכתיב²⁴: "מות וחיים ביד לשון". והלשון יכולה להרוג ולגרום "שחיטה", כי שחיטה פירושה "משיכה" ויכולה להיות שחיטה ומשיכה למעלה ולמעליותא, וע"י לשון הרע מושך ומוריד למטה ר"ל, אבל ע"י "שחיטה" והעלאה למעליותא, מושך האדם עצמו וסביבתו לגובה הנרצה.

ובהמשך אומרת הגמ': "מה תקנתו שלא יבוא לידי לשון הרע? אם תלמיד חכם הוא - **יעסוק בתורה**, ואם עם הארץ הוא ישפיל דעתו" - היינו מידת הענווה וכן בטהרת המצורע מביאים²⁵: "עץ ארז ושני

מכס" - שהאדם מקריב את עצמו וכל העבודות שעושים בבהמה, צריך האדם לראות שעושים בו ומקריבים אותו.

ויש לומר ששלושת לימודים אלו מורים על ג' פרטים בעבודת האדם לעדן ולהכשיר את עצמו, ולשפר ולברר ולהעלות את מידותיו (וכן ענייני העולם), שעל כולם כתוב בפרשיות בהעלותך ושלח, שם מדובר כנ"ל על תלונות עם ישראל ותאוותם **במאכלות אסורות, וביאות אסורות, ודיבור לשון הרע**;

הלימוד **הא'**: "ממקום ש"שח-חטהו" - היינו המקום שהבהמה מכופפת את ראשה, מהצוואר, ששם הוא מקום השחיטה-מורה על שחיטה, תיקון ובירור ועידון תאוות האכילה; כי לשם מה הבהמה מכופפת את צווארה וראשה, כדי **לאכול** מעשב הארץ היינו תאוות האכילה; והשחיטה מורה שעלינו לברר ולזכך ולעדן ולאפק את תאוות האכילה שתהיה לשם שמיים במאכלים כשרים בריאים ומועילים לבריאות ולעבודת ה'.

הלימוד **הב'**: "ממקום **שזב-חטהו**"; היינו שבירת היצר ותאוות הגופניות הנמוכות בענייני עריות וזנות שע"ז מורה זיבת ורתיחת הדם; על רתיחה היצר ותאוות הבהמיות הנמוכות ו"חטהו" היינו לשבור לתקן להעדין ולאפק תאוות אלו.

"ממקום **שסח-חטהו**", היינו הדיבור והוצאת הקול, היינו הזיכוכ והעידון והשיפור של תאות הדיבור להמנע מדיבורים אסורים כולל לשון הרע שזהו **חטהו** - החיטוי והעידון והאיפוק - טהרת ונקיון הדיבור ובפרט הזהירות מדיבורי לשון הרע.

שעל הנ"ל מדובר בהלכות איסורי ביאה, ומאכלות אסורות ומרומז בהלכות שחיטה, ומדובר בפרשיותינו בהעלותך, שלח.

בירור ותיקון תאוות האכילה והעריות

ג. כבר שכתבנו בגליון הקודם בפרשת בהעלותך מדובר ע"כ שהיהודים התלוננו גם ע"כ שנאסר להם המאכלות האסורות והלא כשרות וגם על הביאות האסורות והעריות: ותאוות האכילה, המאכלות אסורות, כתובים בפסוקים¹¹: "והאספסוף אשר בקרבו **התאוות תאוה**, וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכילנו **בשר**, זכרנו את **הדגה אשר נאכל במצרים חינם**, את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר וגו', שהכוונה היא על תאוות האכילה בכלל וגם על המאכלות האסורות, וכפי שאומר ע"ז רש"י מהמדרשים¹²: "חינם מן המצוות".

ואומנם הרא"ם מפרש שהכוונה היא, שבמצרים לפני מ"ת לא היו מזונותם ופרנסתם תלויים בקיום המצוות שבוין כך קיבלו מזונותם, משא"כ אחרי מ"ת השפעת הפרנסה תלויה בקיום המצוות, כמש"נ "והיה אם שמוע תשמעו וגו' ונתתי מטר ארצכם וגו' " וכן "אם בחוקתי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעיתם ונתנה הארץ יבולה וגו'"; אבל בפירוש ה"באר מים חיים" (הובא ב"שי למורא") מפרש, שהכוונה היא, שלפני מ"ת לא היה להם המצוות והגבלות באכילה של הכשרות וכו' ולכן הזכירו את הדגה שאין בהם צורך בשחיטה ומליחה ובדיקה וכו', היינו שהתעוררה אצלם ביותר תאוות האכילה לבשר ודגים וכו' וכן למאכלים לא כשרים שיוכלו לאכול בלי מגבלות. התאוות לביאות האסורות רואים בפרשת בהעלותך במה שכתוב¹³: "וישמע משה את העם **בוכה למשפחותיו** איש לפתח אהליו" ואומר ע"ז רש"י: "ורבותינו אמרו¹⁴, **למשפחותיו**, על עסקי משפחות על עריות הנאסרות להם" - היינו הבכיה והתאוות לעריות ולזנות.

וכנ"ל שתאוות אלו מרומזים ב"שחיטה מן הצוואר" לתקן ולהעדין ולאפק את תאוות האכילה שלשם כך הבהמה מכופפת את צווארה,

¹⁵ בהעלותך יב א

¹⁶ יא ד-ו

¹⁷ שלח יג ב

¹⁸ תנחומא אות ה' במדב"ר טז ו

¹⁹ פסוק לב

²⁰ ד ב

²¹ חולין לב.

²² ירמ" ט, ז.

²³ ערכין טו, ב.

²⁴ משלי י"ח [ובדרך הצחות: **משליח יח-גימטו-לשון חי**, היינו שהחיים תלויים

בלשון]

²⁵ מצורע יד, ד.

¹¹ בהעלותך יא ד ה

¹² סיפרי

¹³ פסוק י'

¹⁴ סיפרי, יומא עה א, שבת קלא. ילקו"ש תשלח.

תולעת ואזוב", ואומר ע"ז רש"י (מהמדרשים²⁶): "ועץ ארז. לפי שהנגעים באים על גסות הרוח. ושני תולעת ואזוב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב" (וזהו גם התוכן של ההלכה האחרונה של ה'ל' טומאת צרעת לימוד התורה ומניעה מלשה"ר). וכן מביאים לטהרת המצורע "שתי ציפורים חיות טהורות" - שציפורים טהורות אופיים והנהגתם בעדינות וענוה. ובסוף פרשת בהעלותך (בפרשה שמדובר על הלשה"ר שדברה מרים), מודגשת ביותר מעלת הענוה, כנאמר²⁷: "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

ומעניין שהנ"ל מרומז גם בנוסח "אלקי נצור", שהלשון "נצור לשוני מרע וכז", ואח"כ: "ונפשי כעפר לכל תהי" ענין הענוה שהיא כנ"ל עצה להימנע מהגסות של לשון הרע.

ואח"כ "פתח לבי בתורתך"; שזו העצה האחרת הכתובה כנ"ל בגמ' לא להכשל בחטא לשה"ר, ואד"ש אומר: שאם יש ענוה מושלמת וביטול "כעפר", אז תהי פתיחה חדשה שלא בערך ללימוד שהי לפני התפילה.

תכלית הקדושה

1. סיום הלכות שחיטה הוא גם סיום של כל ספר קדושה; שע"י שהאדם נשמר מעניי ערוה ואיסורי אכילה ומהדר שהשחיטה תהיה מהודרת בתכלית (ובשניהם מתנהג האדם בקדושה וטהרה יתירה, כמ"ש הרמב"ם בסוף הלכות איסורי ביאה ומאכלות אסורות.), בא האדם לידי מעלת ותכלית הקדושה.

ובסיום פרשת שלח, בסיום פרשת ציצית נאמר²⁸: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי, והייתם קדושים לא-לוקיכם", ז.א. שע"י שהאדם מקיים מצות ציצית שמזכירה לו את קיום כל המצוות והשמירה מן העבירות, ובפרט עניי הצניעות שבאים בגלל וריבוי התאוות של האכילה והיצרים הנמוכים, (ובפרט שהציצית מסובבת האדם מכל צדדיו, ארבע כנפות, ושומרת עליו במסגרת הראויה ובפרט בעיני צניעות) שמקיים "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"²⁹ ואומר ע"ז רש"י³⁰: "הלב והעיניים הם מרגלים לגוף, מסרסים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות", שהם בעיקר בתאוות האכילה והצניעות, וכשנשמר מזה, אז מתקיים אצלו הנאמר הלאה "והייתם קדושים לא-לוקיכם".

ואח"כ נאמר בפסוק המסיים את פרשת ציצית ופרשת שלח³¹: "אני הוי' א-לוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, להיות לכם לא-לוקים וגו'".

היינו שע"י זה יוצאים מהמיצרים וגבולים הגופניים של תאוות עולם הזה, ועולים ומתקדשים במעלות הקדושה, שזהו כנ"ל "וישחט-ומשד", העליה והמעבר מרשות החול לרשות הקודש, וההזדככות השלימה מתאוות הגוף והיצר, לרשות הקדושה והאלוקות, שאלו הם מילות הסיום של הפרשה "אני הוי' א-לוקיכם".

וזכרתם את כל מצוותי!

ז. הרמב"ם מסיים את ההלכה האחרונה של הלכות שחיטה וספר "קדושה" בענין שקשור לקיום כל המצוות, כמ"ש³²: "כדי שלא ינהוג בו מנהג בזיון ויהיו מצוות בזויות עליו. שאין הכבוד לעצמן של מצוות אלא למי שציווה בהן ברוך הוא, והצילנו מלמשש בחושך, וערך אותנו נר לישר המעקשים ואור להורות נתיבת היושר וכן הוא אומר³³: "נר לרגלי דברך ואור לנתיבתך"; היינו שמדובר כאן במעלת

קיום כל המצוות, ובסיום פרשתנו: "וזכרתם את כל מצוותי, ועשיתם את כל מצוותי, וכפי שרש"י אומר ש"ציצית" - גמטריא - ת"ר ועם 8 החוטים ו-5 הקשרים - גמטריא תרי"ג שהציצית מזכירה ומעוררת לעשות את כל המצוות.

ועיין במה שכתבנו בסיומי הרמב"ם על הלכות ציצית ופרשתנו פרשת שלח במחזורים הקודמים³⁴ שזהו הרמז בת"ר-י"ג, לתור ולחפש אחרי ה-י"ג גמטריא "אח"ד" וגמטריא "אהב"ה". היינו אהבת ה' אחד, שבא ע"י מצות ציצית, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם היינו בתאוות היצר הגופניות שמפתים לעבירה, שזהו מה שאומר רש"י, ולא תתורו כמו "מיתור הארץ"³⁵, היינו שבתחילת הפרשה היה תור וחפוש והסתכלות באופן השלילי, ולעומת זה בעז"ה יהיה ה"תור" החיובי ת"ר-י"ג לתור אחרי אהבת ה' אחד, ע"י קיום המצוות, שזה מביא את האדם ופועל עליו הקדושה המושלמת!

נר לרגלי דברך!

ח. הרמב"ם מסיים את ההלכה האחרונה של הלכות שחיטה וספר קדושה בענין דרך היושר ושהתורה והמצוות הם נר ואור לרגלינו ולדרכנו: "נר ליישר המעקשים ואור להורות נתיבות היושר, נר לרגלי דברך, ואור לנתיבתך", ואפשר לומר כאן שמורה על נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן.

גם בתחילת הספר, בפסוק ה"כותרת" של ספר קדושה מביא הרמב"ם הנאמר³⁶: "פעמי הכן באמרתך, ואל תשלט בי כל און", שפעמי פירושו צעדי דרכי שיהיו ע"פ אמרתך, דברי התורה שזה תוכן סיום ההלכה "נר לרגלי דברך ואור לנתיבתך".

ויש לקשר זאת גם עם הספר הבא "הפלאה" שמלבד הפירוש הפשוט שהוא הפרשה ע"י נדרים ושבועות; "הפלאה" גם פירושו הבדלה וקדושה כמו "והפליתי בין עמי ובין עמך" היינו הבדלת הקדושה של עם ישראל ע"י הקיום בשלימות של התורה והמצוות, וע"כ מגיעים לפירוש הנעלה ב"הפלאה" מלשון פלא (וכפי שיתבאר בפרטות בעז"ה בגליון הבא, שע"כ מתבדלים מעניי העולם ומתקדשים באופן פלא, "הפלאה" גמטריא-פלא) עד לדרגת פלא.!

לפלא נדר

ח. התחלת ספר "הפלאה" בפרשת שלח, שמדובר בספר זה על ההקדש שאדם עושה בפיו, ומתאים לפרשת שלח, שמדובר שם על לה"ר והוצאת דיבת הארץ רעה, ולעומת זה ע"י הקדש, האדם בפיו מפריש הדברים לקדושה, כנאמר בפרשת שלח בענין הקרבת הקרבנות והמנחות והנסכים³⁷: "לפלא נדר!" (וכתוב זאת בחת"ת של יום ה' יום סיום ספר קדושה, ומצד מתכיפין התחלה להשלמה (מה שכתב אד"ש מה"מ למארגן הלימוד וסיומי הרמב"ם ב"בית משיח" - 770 הרה"ת מנחם נחום שי גערליצקי, מנוסח מ"רשות לחתן בראשית") גם מתחילין ביום זה את ספר הפלאה, ובחת"ת יום ה' נאמר "לפלא נדר"!

"תקות" חוט השני"³⁸

על סיום הלכות שחיטה וכל ספר "קדושה" והתחלת ספר "הפלאה" סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך

א. בפרשת שלח נאמר "וישחטם במדבר" - המשיכה והעלאה לדרגת עולם הבא.

ב. שחיטה מן הצוואר - מורה על בירור ותיקון תאוות היצה"ר, באכילה בעריות ובדיבור.

³⁴ ספרנו תקוות מנחם ח"א-ח"ב

³⁵ שלח י"ג כה.

³⁶ תהילים גיט קלג.

³⁷ שלח טו ג, ח.

³⁸ יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" - מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשנה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

²⁶ תנחומא וילקו"ש תקנ"ט.

²⁷ י"ג.

²⁸ שלח טו מ

²⁹ פסוק לט

³⁰ סיפרי תנחומא טו. במדב"ר פ' יז וילקו"ש תשנ. ירושלמי ברכות פ"א ה"ה.

³¹ פסוק מ"א

³² הלכות שחיטה פ' יד ה' ט"ז

³³ תהילים קיט קה

- ג. בפרשת בהעלותך התלוננו והתאוו למאכלות אסורות והעריות.
- ד. בפרשת בהעלותך דיבור לשה"ר ע"י מרים ועונש בצרעת.
- ה. בפרשת שלח – דיבור לשה"ר על ארץ ישראל
- ו. בסיום הפרשה ע"י ציצית וזכירת כל המצוות – והייתם קדושים לא-לוקיכם – סיום ספר קדושה.
- ז. בשיעור החת"ת דתחילת ספר "הפלאה" – לפלא נדר!

* * *

דיוק דברים

זהירות מפת עכו"ם וחלב עכו"ם

בקשר למ"ש בגליון שעבר (מס' 289), מענה כ"ק אד"ש מה"מ לא' מחשובי רבני חב"ד בארה"ק שיחי', כשהי' אברך לפני כ-45 שנה, התאונן ב"יחידות" שבנו, ילד קטן, אינו רוצה להגיד ברכות. השבוע דברתי עם הרב הנ"ל שיחי', ואמר לי את לשונו של הרבי: **"צריכים מאד להיזהר מחשש דחשש דפת עכו"ם, ומחשש דחשש דחלב עכו"ם!"**

וכמובן אחרי מענה ותוספת זהירות זו, יותר לא היתה הבעי' הנ"ל בחינוך ובאמירת ברכות של הבן.

והרב הנ"ל סיפר לי שבגלל ה"צמצום" שהי' אז, היתה בנושא גם בין החרדים, חוסר מודעות, שהגיעו לארץ מוצרים עם "אבקת חלב" בחשש הנ"ל, והוא השפיע שיוציאו מוצרים אלה מהמכולת בישוב החרדי והחסידי שהי' גר.

שוחטים – משפיעים

בקשר ללימוד הלכות שחיטה ברמב"ם בימים אלה

היחס המיוחד אל השוחטים שעושים עבודת הקודש לקהילה, וגם משפיעים בציבור, אפשר לראות גם מדברי אד"ש בא' ההתוועדות בשיחה שדיבר בתוקף ע"ד ענין בין אנ"ש הטעון תיקון, ואמר: **"נמצאים כאן רבנים, ראשי ישיבות, משפיעים שוחטים..."** שהם היו צריכים להשפיע ולתקן הענין, רואים שהרבי מתייחס לשוחטים כאל המשפיעים בקהילה ובציבור, וכך הי' בעבר בעיירות ובקהילות ישראל שהשוחטים גם היו מחשובי משפיעי ו"עיני העדה", שהשפיעו רוחנית על הציבור.

ואצל חסידים הי' תמיד חשוב שיהי' ביישובם **"שוחט חסידי"**, ובפרטים גם יותר חשוב מ"רב חסידי". וכשהיתה ברירה או שוחט חסידי או רב חסידי (כשהיו צריכים להתחלק במינויים בעיירה בין חסידים למתנגדים הליטאים), העדיפו החסידים שוחט חסידי אפילו ע"ג רב חסידי, גם שבידי השוחט אחריות מאוד גורלית בכשרות, שהשחיטה והבדיקה תהיה מדוייקת שהן "הלכות התלויות בשערה" (כמו שחיתת רוב הסימן, היא כחוט השערה), ושלא עשה "דרסה" כו' ח"ו, ובפרט שיש לשוחט נגיעה אישית שלא יהי' לו הפסד, לכן חשוב שוחט חסידי (ומה שהשוחט יותר חסידי יש גם יותר סיכוי שיש לו "הרגש" דק ועדין להרגיש (בציפורנו) גם פגימה דקה וזעירה בסכין) שצריך להיות חד וחלק.

ירא שמים מרבים!

ב. ובהלכות שחיטה כתוב (ב"שמלה חדשה") שהשוחט צריך להיות **"ירא שמים מרבים"**, היינו שגם בין רבים אחרים שהם יראי שמים הוא בולט ביראת שמים שלו (ע"ד שבצד השלילי אומרים וכתוב בתניא **"קל שבקלים"** – ומפרשים שגם בין אחרים שהם קלים הוא יותר קל מהם).

וכאן יש ב' עניינים; א. שלבחור שוחט, הוא צ"ל ירא שמים מרבים.

ב. הלימוד וההתעסקות בשחיטה מחזקים ומעלים את מידת היראת שמים שלו, ובפרט ע"י כח וזכות הרבים.

יראת שמים ותמימות של תלמידי ליובאוויטש!

ג. סיפר הרה"ת ר' אליעזר ע"ה ננס שהי' בן בית אצל הגאון ה"ראגאטשאווער" רב, שהי' אומר שהוא מעדיף ונותן סמיכה ל"תמים" לתלמיד ליובאוויטש בקלות יתר מאשר תלמידי ישיבות אחרות, והי' מיקל בבחינות תלמידי ליובאוויטש, משא"כ בתלמידי ישיבות אחרות שהי' מחמיר בבחינות שלהם, ווידא

שידעו החומר במאת האחוזים, ובתלמידי ליובאוויטש הי' אומר שגם אם הנבחן עדיין אינו יודע החומר הכי טוב, אבל הוא סומך עליהם ועל יראת השמים שלהם שאם ישאלום שאלה ולא ידעו התשובה המדוייקת, הוא סומך עליהם שלא יפסקו עד שיבררו ההלכה במדוייק, או שישאלו רב אחר מוסמך וכו', אבל אף פעם לא יפסקו אם הם מסופקים ולא ברורים בהלכה (משא"כ רב שאינו חסידי הוא חושש שמטעמי בושא הוא יפסק ויענה גם אם אצלו ההלכה אינה ברורה וודאי).

לימוד אומנות הזביחה

עד כמה חשוב שיהיו שוחטים יראי שמים חסידיים, רואים מכך שהרבי אישית ארגן ודאג ע"י המזכירות שכל שנה תהי' כאן ע"י 770, כיתת לימוד השחיטה לקבוצה מתלמידי התמימים, והרבי מימן את כל ההוצאות (הרב חודקוב ע"ה והרב בנימין שיחי' קליין מהמזכירות היו אחראים לזה וראש הישיבה הרה"ג מרדכי ע"ה מנטליק מטעם הישיבה ריכז את התלמידים והסכינים). הרה"ת בערל ע"ה יוניק לימד את העמדת הסכין, והשוחטים הרב כהנוב ע"ה, ואח"כ השוחט של אד"ש הרב קלמנסון ע"ה לקחו את התלמידים לבית השחיטה ואימנו אותם את השחיטה בפועל, והי' לרבי מזה נחת רוב רב, ונמשך עשרות רבות של שנים. וחבל חבל לדאבוננו שהמזכירות לא ממשיכים בזה ללמד התמימים את אומנות הזביחה והשחיטה. ואף פעם לא מאוחר ואפשר שוב לחדש זאת ולעשות כל שנה כיתת שחיטה, דבר שיעשה לרבי נחת רוח עצום!

ירא שמים חסידי!

פעם אמר הרבי הקודם לאי מאנ"ש החסידיים ללמוד את אומנות הזביחה ולהיות שוחט, והוא אמר לרבי שמפחד ונרתע מהאחריות שבדבר, אמר לו הרבי הקודם: **"אלא ממני אבקש להיות שוחט ממני שאינו ירא ונרתע, דווקא לך אני מורה שאתה ירא שמים חסידי!"**

המוני רבנים ושוחט חסידיים - עם ביאת המשיח!

רואים שהרבי רוצה שיהיו הרבה שוחטים חסידיים, וכן הורה הרבי שכל תמים ילמד לפני שיוצא מהישיבה ויעשה סמיכה "יורה יורה" ואח"כ דינות "ידין ידין", וחשבתי ע"כ מה הנחיצות בזה;

ואולי אפשר לומר א' הסיבות; מכיון שבקרוב מי"ד ממ"ש מגיע ומתגלה המשיח, וכל בני ישראל יעשו תשובה שלימה, ובפעם אחת מליונים רבים של יהודים מכל העולם יצטרכו אוכל ושחיטה מהודרת, ויהיו שאלות הלכתיות לרבים [בתקופה השניה בביאת המשיח יתקיים: "לא ילמדו עוד איש את רעהו, כי כולם ידעו אותי!"], אבל בתקופה הראשונה רוב היהודים לא ידעו תורה והלכה ויהיו שאלות רבות ויצטרכו מי"ד המוני רבנים ושוחטים ובודאי עדיף רבנים ושוחטים חסידיים יראי שמים ותמימים.

לעילוי נשמת

הרה"ת ישראל שמעון שו"ב ב"ר שניאור זלמן ע"ה

קלמנסון

השוחט של כ"ק אד"ש מה"מ

נפטר א' דר"ח אדר ה'תשע"ב

יהי"ר שימליץ טוב עבור יוצאי חלציו וכל בני משפחתו שיחיו להצלחה בכל העניינים הגשמיים והרוחניים וחינוך חסידותי לכל יו"ת מתוך בריאות והרחבה אושר ושמחה תמיד כל הימים, ויתקיים "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם. ויזכו לשמחת קבלת פני מלך המשיח והגאולה השלימה מי"ד ממ"ש נאו!

נדפס ע"י בניו הרה"ת מרדכי לייב, והרה"ת שלום דובער שיחיו קלמנסון

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"נס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!